

TRETIČ NA OBHODU PODRUŽNIČNIH CERKVA ŽIROVSKE ŽUPNIJE 27.9.2026

Tisti, ki smo se odzvali vabilu Romarskega društva ŠmaR, smo se v lepem vremenu zadnje septembrske nedelje podali na pot do podružničnih cerkva žirovske župnije. Včasih jih je imela enajst, v zadnjem obdobju ima štiri. Vsaka od njih ima posebno lego, svojo zgodovino, prepoznavnost in namen. Vse so lepo vzdrževane.

Po prvi sveti maši nas je pred cerkvijo pozdravil predsednik oz. božjepotnik Matjaž Oblak, posebno še dr. Lojzeta Demšarja, ki nas je tudi tokrat vodil in nam z razlagami, opisi in tudi anekdotami obogatil naša vedenja in razmišljanja.

Najprej smo šli v Goropeke do cerkve sv. Janeza Krstnika. Prvotno cerkev naj bi zgradili kot prvo na Žirovskem. Bila je krstna, zato tudi posvečena sv. Janezu Krstniku. K tej podružnici spada kar nekaj naselij. Nekateri udeleženci so bili v cerkvi in na obhodu prvič, zato je bilo tukaj največ razlage o zidavi in prezidavah ter pomenu te cerkve v prvem obdobju širjenja krščanstva pri nas. Po ogledu notranjosti in molitvi smo si zunaj ogledali še fresko sv. Krištofa, trije domačini, nam že znani dobrotniki, pa so nam postregli s toplim čajem in okusnim kruhom. Nato smo šli na goropeški grič Pikrej. Ob pogledih na pokrajino okrog Žirovske kotline in zaselke smo poslušali dr. Demšarja, kako je bilo s poselitvijo tega prostora, kolonizacijo v času loškega gospodstva in koliko kmetij je bilo v tej in tej vasi itd. Vedno zanimivo.

Po prihodu v dolino smo se odpravili proti Dobračevi in v cerkev sv. Lenarta. Tu se nam je pridružilo še nekaj pohodnikov. Prvotna dobračevska cerkev je bila gotska, sedanja je večja in ima tri oltarje. Glavni je baročni kot tudi goropeški. Ta podružnična cerkev je velikokrat obiskana, ker je tudi pokopališka cerkev. Po ogledu smo še zmolili in se odpravili k Županu na kavo, potem pa krenili proti Ledinici.

Cerkev sv. Ane na Ledinici je bila romarska, zato v preteklosti ni bila samo prezidana, ampak na novo zgrajena, v 18. stol. pa obokana in povečana. Od 1700 do 1780 je bilo izredno razširjeno romanje. K sv. Ani so romarji hodili v procesijah, tako kot na Sv. Tri Kralje. Prvi zavetnik na Ledinici je bil sv. Ožbolt. Sedaj glavnega oltarja ni, ker ga restavrirajo. Ogledali smo si vse stranske, prižnico in križev pot iz stare, opuščene župnijske cerkve. Pod to podružnico spada baje skoraj $\frac{3}{4}$ žirovske župnije. Obisk cerkve smo končali s petjem Marijine pesmi. V mežnji smo pojedli topel obrok, ki smo ga naročili pri Skledniku, Tone Kristan pa nam je »častil« pijačo.

Toplo sončno vreme nas je kar hitro zvabilo naprej. Mahnili smo jo proti Mrzlemu vrhu in na Breznico, kjer so ta dan imeli sv. mašo in žegnanje. Cerkev sv. Kancijana je manjša in ima samo en oltar. Tudi to so v preteklosti predelovali, pestra je zgodovina zvonov. Pripovedi seveda niso mogle mimo dogodkov, povezanih z rapalsko mejo, »brezniško barufo« itd.

Po bližnjici smo se odpravili v Žiri, najprej do Tabra, in se ustavili pod Žirkom, kjer smo si ogledali ostanke stare farne cerkve. V prezbiteriju smo ob opazovanju skromnih ostankov in predelav razmišljali ter se pogovarjali o njeni čudni usodi.

Naš obhod se je sredi popoldneva končal. Zahvalili smo se dr. Demšarju za vodenje in se zadovoljni razšli. Morda bomo naslednje leto obiskali kakšno nekdanjo in bolj oddaljeno podružnično cerkev.
Marija Kokalj

